

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2022-02-17

Närvarande: F.d. justitieråden Severin Blomstrand och Annika Brickman samt justitierådet Leif Gäverth

Genomförande av arbetsvillkorsdirektivet

Enligt en lagrådsremiss den 20 januari 2022 har regeringen (Arbetsmarknadsdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lagen om ändring i lagen (1982:80) om anställningsskydd,
2. lagen om ändring i lagen (1970:943) om arbetstid m.m. i husligt arbete,
3. lagen om ändring i arbetstidslagen (1982:673),
4. lagen om ändring i lagen (2005:395) om arbetstid vid visst vägtransportarbete,
5. lagen om ändring i lagen (2012:332) om vissa försvarsmaktsanställningar,

6. lagen om ändring i lagen (2014:421) om gymnasial lärlingsanställning.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet
Charlott Sjögren.

Förslagen föranleder följande yttrande.

Förslaget till lag om ändring i lagen om anställningsskydd

6 c och d §§

Paragraferna reglerar den information som arbetsgivaren ska lämna till en arbetstagare om villkor som är av betydelse för anställningsförhållandet (6 c §) och när en arbetstagare sänds utomlands för att arbeta längre än fyra sammanhängande veckor (6 d §). Vad informationen ska innehålla beskrivs i ett antal punkter. I flera av dessa anges att informationen ska lämnas ”i förekommande fall”. Enligt 6 c § andra stycket 6 ska t.ex. information ”i förekommande fall” lämnas om vad som ska gälla för övertids- eller mertidsarbete samt om ersättning för sådant arbete. Enligt 6 c § andra stycket 13 ska arbetsgivaren upplysa om tillämpligt kollektivavtal, ”i förekommande fall”. Av 6 d § andra stycket 3 framgår att arbetsgivaren före avresan ”i förekommande fall” ska informera om kontant-ersättningar och förmåner som följer av arbetet. Det är oklart vad reservationen ”i förekommande fall” tillför. Det är t.ex. svårt att förstå när ett kollektivavtal kan vara tillämpligt annat än ”i förekommande fall”. Lagrådet konstaterar att frasen är svårbegriplig och bör strykas där den är överflödigt.

Enligt 6 c § andra stycket 12 ska arbetsgivaren informera om att arbetsgivaravgifter betalas till staten samt om det skydd för social trygghet som arbetsgivaren tillhandahåller. Av 6 c § fjärde stycket framgår att dessa uppgifter, om det är lämpligt, kan lämnas i form av

hänvisningar till lagar, andra författningar eller kollektivavtal som reglerar de aktuella frågorna. Lagrådet konstaterar att en uppgift från arbetsgivaren att arbetsgivaravgiften betalas till staten inte är samma sak som en hänvisning till en lag som ålägger arbetsgivaren att betala arbetsgivaravgifter. Om syftet är att upplysa om arbetsgivarens skyldigheter bör det uttryckas tydligare. Det förefaller som om bestämmelsen är avsedd att genomföra en regel i direktivet som inte är särskilt relevant för svenska förhållanden.

6 h §

I paragrafen, som genomför artikel 12 i arbetsvillkorsdirektivet, anges att om en arbetstagare med tidsbegränsad anställning begär en annan anställningsform eller en högre sysselsättningsgrad, eller om en arbetstagare som är anställd tills vidare begär en högre sysselsättningsgrad, ska arbetsgivaren lämna ett skriftligt svar till arbetstagaren inom en månad efter begäran. I det skriftliga svaret ska skälen för arbetsgivarens ställningstagande anges.

En förutsättning för att arbetstagaren ska ha rätt till ett skriftligt svar är att han eller hon när begäran görs har varit anställd hos arbetsgivaren i sammanlagt minst sex månader och inte är provanställd. Om arbetstagaren gör en ny begäran inom tolv månader från den senaste begäran är arbetsgivaren inte skyldig att lämna ett skriftligt svar.

Läst efter sin ordalydelse innebär detta att om en arbetstagare med tidsbegränsad anställning, som inte är en provanställning, begär en annan anställningsform eller högre sysselsättningsgrad efter inte fullt sex månaders anställning, så behöver arbetsgivaren inte lämna ett skriftligt svar och arbetsgivaren är inte heller skyldig att under de nästkommande tolv månaderna besvara en förnyad sådan begäran. Om arbetstagaren i stället gör en sådan begäran efter drygt sex månader så är arbetsgivaren skyldig att lämna ett skriftligt svar.

Det är svårt att se logiken i att arbetstagaren i det förstnämnda fallet, där alltså arbetsgivaren inte behöver lämna ett skriftligt svar, inte har rätt att begära ett sådant från arbetsgivaren på ytterligare tolv månader. Regeln hade varit enklare att förstå om det var så att arbetsgivaren under de första sex månaderna inte behövde lämna ett skriftligt svar och att tolv månadersperioden började löpa först från den första begäran som arbetsgivaren besvarar skriftligen.

6 i §

Paragrafen genomför artikel 9 i arbetsvillkorsdirektivet. I paragrafens första stycke anges att en arbetsgivare inte får förbjuda en arbetstagare att under anställningen ha en anställning hos en annan arbetsgivare. I andra stycket anges att detta inte gäller om den andra anställningen är arbetshindrande, konkurrerar med arbetsgivarens verksamhet på ett sätt som kan orsaka skada, eller på något annat sätt kan skada arbetsgivarens verksamhet. I tredje stycket anges att en arbetsgivare inte får missgynna en arbetstagare på grund av att arbetstagaren under anställningen har en anställning hos en annan arbetsgivare.

Lagrådet noterar att regleringen tar sikte på den situationen att arbetstagaren tar anställning hos annan – vilket även kan vara arbetstagarens eget bolag – men däremot inte det fallet att arbetstagaren bedriver annan verksamhet i form av t.ex. enskild firma. Lagrådet efterlyser en närmare förklaring till denna skillnad.

Förslaget till lag om ändring i lagen om arbetstid m.m. i husligt arbete

15 §

Lagrådet föreslår att paragrafens andra mening ges följande lydelse.

Då gäller i stället bestämmelserna i arbetstidslagen (1982:673) om tillsyn.

Förslaget till lag om ändring i arbetstidslagen

3 §

I paragrafens fjärde stycke görs ett tillägg som innebär att hänvisningen till Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/88/EG ska avse den ursprungliga lydelsen. Det betyder att hänvisningen blir statisk. Den nuvarande hänvisningen, som inte utpekar den ursprungliga lydelsen, är dynamisk. Uppgiften i författningskommentaren att tillägget inte innebär någon ändring i sak är alltså inte korrekt, låt vara att det vid föredragningen har upplysts att direktivet inte har ändrats.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.